

Til lovforslag nr. L 94

Folketinget 2016-17

Betænkning afgivet af Social-, Indenrigs- og Børneudvalget den 12. januar 2017

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning, udlændingeloven og værgemålsloven

(Afskaffelse af muligheden for dispensation fra alderskrav ved indgåelse af ægteskab, anerkendelse af udenlandske ægteskaber og forhøjelse af gebyret for prøvelse af ægteskabsbetingelserne)

[af børne- og socialministeren (Mai Mercado)]

1. Ændringsforslag

Børne- og socialministeren har stillet 2 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 30. november 2016 og var til 1. behandling den 9. december 2016. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Social- og Indenrigsudvalget. Udvalget skiftede den 12. december 2016 navn til Social-, Indenrigs- og Børneudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 1 møde.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og social- og indenrigsministeren sendte den 5. september 2016 dette udkast til udvalget, jf. SOU alm. del – bilag 386 (folketingsåret 2015-16). Den 30. november 2016 sendte børne- og socialministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 18 spørgsmål til børne- og socialministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et flertal i udvalget (S, DF, V, LA og KF) indstiller lovforslaget til vedtagelse med de stillede ændringsforslag.

Socialdemokratiets medlemmer af udvalget mener, det er et grundlæggende fornuftigt princip, at ægteskaber indgås mellem voksne mennesker, som er myndige. Et ægteskab indebærer, at parterne skal kunne træffe selvstændige beslutninger om indgribende personlige og økonomiske spørgs-

mål. S støtter derfor intentionen i lovforslaget om at forhindre, at mindreårige indgår ægteskab. Det er S's opfattelse, at barnets tarv varetages bedst muligt, hvis børn beskyttes mod at indgå ægteskab, før de er fyldt 18 år og dermed i øvrigt vurderes myndige og i stand til at kunne træffe sådanne beslutninger.

S noterer sig de bekymringer, som bl.a. Børnerådet, Danske Advokater og Familieadvokater anfører om afskaffelsen af muligheden for dispensation fra alderskrav ved indgåelse af ægteskab i Danmark. S anbefaler i den forbindelse, at Social-, Indenrigs- og Børneudvalget følger Folketingets Præsidiiums opfordring om, at udvalgene påtager sig et ansvar for at følge, om lovgivningen får de tilsigtede virkninger. Derudover anbefaler S, at udvalget løbende følger konsekvenserne af lovgivningen i forhold til de retssikkerhedsmæssige aspekter og de økonomiske og arvemæssige forhold, som fortsat vil være forskellige for gifte og ikkegifte, men samboende ikkemyndige forældre.

S noterer sig i den sammenhæng, at der de senere år er givet et yderst begrænset antal dispensationer fra alderskravet, at tallet er stærkt faldende, og at den familieretlige lovgivning i øvrigt løbende er tilpasset ændrede familiemønstre og i dag understøtter etablering af forhold mellem ugifte samlevende, både hvad angår økonomiske og juridiske forhold vedrørende eksempelvis forældremyndighed og samvær.

S noterer sig endvidere, at der, jf. lovforslagets bemærkninger om eventuel anerkendelse af udenlandske ægteskaber indgået af mindreårige, helt undtagelsesvis vil være mulighed for at anerkende et ægteskab, hvis der foreligger tvivlende grunde herfor, og en manglende anerkendelse vil stille parterne i en urimelig situation. Desuden noterer S sig endelig, at lovforslaget vil blive administreret, sådan at Dan-

marks internationale forpligtelser overholdes, navnlig i forhold til retten til familieliv efter artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget konstaterer, at der bl.a. i islamisk kultur har været udtalte problemer med barnebrude og mindreårige, der bliver gift. DF tager stærkt afstand fra dette. Dette lovforslag vil definitivt lukke for muligheden for, at mindreårige kan blive gift – selv med dispensation – hvilket DF bifalder.

Et *mindretal* i udvalget (EL, RV, SF og ALT) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for de stillede ændringsforslag.

Enhedslistens, Radikale Venstres, SF's og Alternativets medlemmer af udvalget er imod, at mindreårige kan indgå ægteskab. Det er et grundlæggende fornuftigt princip i et moderne samfund, at ægteskaber indgås mellem voksne mennesker, som er fyldt 18 år. EL, RV, SF og ALT er imod tvangsægteskaber af enhver art. Tvangsægteskaber er fuldstændigt uacceptable i det danske samfund og bør altid møde politisk modstand. Disse principper er grundlæggende for partiernes position på dette område.

EL, RV, SF og ALT er dog betænkelige ved den del af lovforslaget, der handler om fuldstændigt at afskaffe muligheden for at dispensere fra alderskravet på 18 år. Retsstillingen er i dag, at ægteskaber ikke kan indgås, hvis man er under 18 år. Der kan dog i visse tilfælde gives dispensation fra dette princip, og det mener partierne kan være fornuftigt i særlige tilfælde. Dispensationerne gives ud fra en række kriterier, f.eks. om den mindreårige er fyldt 15 år. Dette har børne- og socialministeren også redegjort for i sit svar på spørgsmål 5 i udvalgsbehandlingen af lovforslaget, hvor hun om den gældende praksis skriver, at dispensationer aldrig gives... »Hvis én af parterne er under 15 år (...). Dette skyldes, at den seksuelle lavalder er 15 år, jf. §222 i straffeloven«. Dette mener partierne er en tungtvejende årsag til at være betænkelig ved, om lovforslagets fuldstændige afskaffelse af dispensationsmuligheden er proportional med myndighedernes praksis på området. Flere anerkendte organisationer på området har samme betænkeligheder. Børnerådet påpeger eksempelvis, at den gældende praksis i dag tager højde for de tilfælde, hvor der er gode grunde til at dispensere fra alderskravet, hvis det er i den mindreåriges interesse. Institut for Menneskerettigheder problematiserer en absolut afskaffelse af dispensationskravet og henviser til, at indtil flere internationale organer er åbne over for, at der kan være mulighed for at dispensere.

EL, RV, SF og ALT er også betænkelige ved den del af lovforslaget, som handler om, at udenlandske ægteskaber, der er indgået mellem partnere, hvoraf mindst én er mindreårig, fremadrettet ikke kan anerkendes. Det kan tjene den mindreåriges tarv bedst, at sådanne ægteskaber kan opnå anerkendelse. Dansk Røde Kors anfører, at anerkendelse af udenlandske ægteskaber fortsat bør være en mulighed, hvis parterne er fyldt mindst 15 år. De henviser samtidig til en række sager på asylcentre, hvor adskillelsen af par har været voldsom for de adskilte parter. Adskillelsen har givet anledning til bekymring for deres grundlæggende udvikling og trivsel. Børne- og socialministeren har også i sit svar på § 20

spørgsmål nr. S 421 (folketingsåret 2016-17) redegjort for den nuværende retsstilling på området: »Udgangspunktet er således efter den gældende praksis, at danske myndigheder anerkender ægteskaber, der er indgået i udlandet. Dette gælder også for ægteskaber indgået af mindreårige mellem 15 og 17 år, medmindre de er indgået under tvang«. Således yder den nuværende lovgivning allerede beskyttelse af mindreårige mod tvangsægteskaber. Disse anerkendes i dag ikke af de danske myndigheder. EL, RV, SF og ALT mener samtidig, at praksis bør strammes op, således at det sikres, at den nuværende ægteskabslovgivning altid fortolkes i henhold til formålet om, at man skal undgå ægteskaber indgået af parter, der er under 18 år.

Endelig er partierne grundlæggende betænkelige ved lovforslaget, fordi processen vedrørende udvalgsbehandlingen har været problematisk. Der er stillet en række spørgsmål om f.eks. antallet af sager samt de konkrete baggrunde for dispensationer de seneste 5 år. Dette har ministeren ikke kunne redegøre fyldestgørende for. Herudover er der fortsat en række spørgsmål i udvalget, som endnu ikke er blevet besvaret fyldestgørende. Mindretallet finder med andre ord, hverken at problemet, som lovforslaget forsøger at løse, er tydeligt, eller at konsekvenserne af gennemførelsen af lovforslaget er tydelige.

Inuit Ataqatigiit, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurinn var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af *børne- og socialministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 2

1) *Nr. 1* affattes således:

»1. I § 56 a, stk. 6, nr. 5, ændres »Danmark,« til: »Danmark eller«, og § 56 a, stk. 6, nr. 6, ophæves.

Nr. 7 bliver herefter nr. 6.«

[Rettelse af skrivefejl]

Til § 4

2) I *stk. 4* indsættes i *2. pkt.* efter »sådanne«: »ægteskaber og registrerede«.

[Rettelse af skrivefejl]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Der er tale om rettelse af en skrivefejl, da den foreslåede ophævelse af udlændingelovens § 56, stk. 6, nr. 6, medfører, at der i udlændingelovens § 56 a, stk. 6, nr. 5, ikke længere

skal være komma efter »Danmark«. Med ændringsforslaget rettes tillige en skrivefejl i lovforslagets § 2, nr. 1, da der skal være et komma efter »§ 56 a, stk. 6, nr. 6«.

Til nr. 2

Der er tale om rettelse af en skrivefejl, da lovforslagets § 4, stk. 4, 2. pkt., ligesom lovforslagets § 4, stk. 4, 1. pkt., skal vedrøre både ægteskaber og registrerede partnerskaber.

Karin Nødgaard (DF) nfm. Susanne Eilersen (DF) Karina Adsbøl (DF) Jens Henrik Thulesen Dahl (DF)

Pernille Bendixen (DF) Morten Marinus (DF) Jakob Engel-Schmidt (V) Carl Holst (V) Jane Heitmann (V)

Hans Andersen (V) Thomas Danielsen (V) Anni Matthiesen (V) Henrik Dahl (LA) Laura Lindahl (LA) Orla Østerby (KF)

Karen J. Klint (S) Erik Christensen (S) Orla Hav (S) Pernille Rosenkrantz-Theil (S) Troels Ravn (S) fmd.

Ane Halsboe-Jørgensen (S) Yildiz Akdogan (S) Finn Sørensen (EL) Pernille Skipper (EL) Torsten Gejl (ALT)

Marianne Jelved (RV) Andreas Steenberg (RV) Kirsten Normann Andersen (SF) Jacob Mark (SF)

Inuit Ataqatigiit, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	46	Socialistisk Folkeparti (SF)	7
Dansk Folkeparti (DF)	37	Det Konservative Folkeparti (KF)	6
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	34	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Enhedslisten (EL)	14	Tjóðveldi (T)	1
Liberal Alliance (LA)	13	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Alternativet (ALT)	10	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	1
Radikale Venstre (RV)	8		

Oversigt over bilag vedrørende L 94

Bilagsnr.	Titel
1	Høringsnotat og høringssvar, fra børne- og socialministeren
2	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Ændringsforslag fra børne- og socialministeren
4	1. udkast til betænkning
5	2. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 94

Spm.nr.	Titel
1	MFU spm. om, hvordan praksis vil blive i forhold til undtagelsesvis at anerkende udenlandske ægteskaber indgået af mindreårige, til børne- og socialministeren, og ministerens svar herpå
2	MFU spm., om Danmark med denne undtagelse vil komme til at anerkende mange udenlandske ægteskaber indgået af mindreårige, til børne- og socialministeren, og ministerens svar herpå
3	MFU spm. om konsekvenserne for en imam, der vier et ægtepar, hvoraf den ene part er mindreårig, til børne- og socialministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om, hvor mange kongebreve der er udstedt gennem de sidste 20 år med henblik på at give dispensation til indgåelse ægteskaber, hvor en eller begge parter ikke er myndige, til børne- og socialministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om, hvad der har været de konkrete begrundelser for dispensation i de sager, der har været de seneste 5 år, hvor der er givet dispensation fra alderskravet på 18 år for at indgå ægteskab i Danmark, til børne- og socialministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om, hvilke muligheder der er for at skærpe eller præcisere bekendtgørelsen til loven og dermed afgrænse muligheden for dispensation fra alderskravet, hvis dispensationskravet bevares, til børne- og socialministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm. om, hvorvidt forældreskab med den nuværende lovgivning gør en mindreårig myndig, til børne- og socialministeren, og ministerens svar herpå
8	Spm. om, hvorvidt en mindreårig i tilfælde af ægteskab under den nuværende lovgivning bliver myndiggjort på lige vilkår med den voksne ægtefælle, til børne- og socialministeren, og ministerens svar herpå
9	Spm., om der er mulighed for at iværksætte en målrettet og særlig socialpædagogisk støtte til de mindreårige, som i fremtiden ikke får deres ægteskaber anerkendt, til børne- og socialministeren, og ministerens svar herpå

-
- 10 Spm. om, hvilke vestlige lande der har et absolut alderskrav på 18 år for indgåelse af ægteskab, til børne- og socialministeren, og ministerens svar herpå
- 11 Spm. om at bekræfte, at lovforslaget ikke ændrer på samboende unges ret til beskyttelse af privatlivet, selv om den ene eller begge er under 18 år, til børne- og socialministeren, og ministerens svar herpå
- 12 Spm. om, hvordan en underkendelse af en asylansøgende mindreårig persons udenlandske ægteskab kan påvirke adgangen til familiesammenføring, til børne- og socialministeren, og ministerens svar herpå
- 13 Spm., om det fortsat er en eventuel væрге, der handler på en ung, mindreårig persons vegne, også i forhold til den mindreåriges eventuelle barn, hvis den mindreårige ikke er gift, til børne- og socialministeren, og ministerens svar herpå
- 14 Spm. om en samlet oversigt, der viser, hvor der er sammenfald af rettigheder og forskelle i rettigheder mellem ægtefæller og ugifte samlevende, til børne- og socialministeren, og ministerens svar herpå
- 15 Spm. om at tydeliggøre retsstillingen efter lovforslagets vedtagelse for et barn/foster af en ugift mindreårig, til børne- og socialministeren, og ministerens svar herpå
- 16 Spm., om mindreårige forældre efter lovforslagets vedtagelse har den samme adgang til at opnå fælles forældremyndighed, til børne- og socialministeren, og ministerens svar herpå
- 17 Spm. om at redegøre for, om – og i så fald hvordan – det kan stille en ung kvinde på 17 år ringere i forhold til at opnå asyl eller på anden vis opholdstilladelse, hvis hendes ægteskab til en mand på over 18 år, som hun er rejst til Danmark med, ikke anerkendes, til børne- og socialministeren, og ministerens svar herpå
- 18 Spm., om Udlændingestyrelsen i behandlingen af en ansøgning om asyl fra en mindreårig kvinde, der er gift med en mand på over 18 år, og hvor ægteskabet mellem de to ikke anerkendes, vil tage hensyn til, om hun er – eller har været – udsat for et tvangsægteskab, til børne- og socialministeren, og ministerens svar herpå